

A close-up photograph of a person's hand, with the index finger extended, holding a monarch butterfly. The butterfly's wings are spread, showing a black and white pattern with orange spots. The background is a soft-focus green, suggesting foliage.

ALICE MUNRO

Bazı Kadınlar

8. BASKI

Çeviri: CEM ALPAN

♥ can
çağdaş

ALICE MUNRO
BAZI
KADINLAR

Can Çağdaş

Bazı Kadınlar, Alice Munro

İngilizce aslından çeviren: Cem Alpan

Too Much Happiness

© 2009, Alice Munro

© 2011, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2011

8. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 8. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Seçkin Selvi

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: BPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1 Oda:1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 48745

ISBN 978-975-07-3515-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ALICE MUNRO
BAZI
KADINLAR

ÖYKÜ

2009 MAN BOOKER ULUSLARARASI ÖDÜLÜ
2013 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

İngilizce aslından çeviren

Cem Alpan

♥can

Alice Munro'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Çocuklar Kalıyor, 2012

Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik, 2013

Firar, 2014

Sevgili Hayat, 2014

Castle Rock Manzarası, 2016

Gençlik Arkadaşım, 2016

Açık Sırlar, 2017

ALICE MUNRO, 1931'de Ontario'da doğdu. Kanadalı eleştirmenlerin "Bizim Çehov'umuz" diye tanımladıkları usta hikâyecinin *Dance of the Happy Shades* (Mutlu Gölgelelerin Dansı, 1968); *Something I've Been Meaning to Tell You* (Sana Söylemek İstedğim Bir Şey, 1974); *The Beggar Maid* (Fakir Hizmetçi, 1978); *The Moons of Jupiter* (Jüpiter'in Ayları, 1982); *The Progress of Love* (Aşkın Gelişimi, 1986); *Gençlik Arkadaşım* (1990); *Open Secrets* (Aleni Sırlar, 1994); *Çocuklar Kalıyor* (1998); *Nefret, Arkadaşlık, Flört, Aşk, Evlilik* (2001); *Firar* (2004); *Castle Rock Manzarası* (2006); *Bazı Kadınlar* (2009); *Sevgili Hayat* (2012) dışında *Lives of Girls and Women* (Genç Kızların ve Kadınların Yaşamı, 1971) adlı bir romanı yayımlandı. Munro, yazarlık kariyeri boyunca, Kanada'da Governor General, Uluslararası Man Booker, Marian Engel, Trillium Edebiyat, Rea Öykü, PEN/Malamud, Giller, Libris ve O. Henry gibi birçok ödüle layık görüldü. Ayrıca 2013 Nobel Edebiyat Ödülü'nün de sahibi oldu.

CEM ALPAN, 1972 yılında İstanbul'da doğdu. MÜGSF'de içmimarlık ve tasarım eğitimi aldı. 2004 yılından bu yana çeşitli yayınevlerinde editörlük ve çevirmenlik yapıyor. Amos Oz'un *Kara Kutu*, Stephen A. Mitchell'in *Aşk Sürebilir mi?*, Stephen Greenblatt'ın *Shakespeare Olmak*, George Eliot'un *Silas Marner*, Alice Munro'nun *Bazı Kadınlar* ve *Çocuklar Kalıyor*, David Vann'ın *Caribou Adası* adlı kitapları Türkçeye kazandırdı.

David Connelly'ye

İçindekiler

Boyutlar	13
Öykü	47
Wenlock Yamacı	81
Derin-Çukurlar	117
Serbest Radikaller	145
Yüz.....	171
Bazı Kadınlar.....	201
Çocuk Oyunu	229
Odun	269
Aşırı Mutluluk	295
Teşekkür.....	359

BOYUTLAR

Doree üç otobüse binmek zorundaydı – biriyle Kin-cardine'a gitmiş, orada Londra otobüsünü beklemiş, orada da şehir dışındaki tesislere giden otobüsü beklemişti. Yolculuğuna bir pazar sabahı dokuzda başlamıştı. Otobüslerin kalkış saatleri arasındaki zaman aralıklarından dolayı, yüz küsur millik yolu kat etmesi öğleden sonra ikiyi bulmuştu. Otobüslerde ve duraklarda oturup durmuş olmasını takmıyordu. Ne de olsa çalışırken oturduğu yoktu.

Blue Spruce Pansiyonu'nda oda hizmetçisiydi. Banyoları fırçalayıp temizliyor, yatakların çarşaflarını değiştirip halıları süpürüyor, aynaları siliyordu. Çalışmak hoşuna gidiyordu – bir dereceye kadar kafasını meşgul edip yoruyordu onu, böylece geceleri uyuyabiliyordu. Baştan aşağı batmış bir odayla nadiren karşılaşılıyordu ya, birlikte çalıştığı kadınlar insanı dehşete düşürecek hikâyeler anlatabilirdi. Bu kadınlar ondan yaşlıydı ve hepsi onun daha iyi bir iş araması gerektiğini düşünüyordu. Henüz genç ve yıpranmamış durumdayken bir masa başı işi için eğitim alması gerektiğini söylüyorlardı. Ancak hayatından memnundu o. İnsanlarla konuşmak zorunda olmayı istemiyordu.

Birlikte çalıştığı insanların hiçbiri olanları bilmiyor-

du. Ya da, bilseler bile, belli etmiyorlardı. Fotoğrafi gazetelerde çıkmıştı – onun çektiği resmi kullanmışlardı; Doree'nin kollarında yeni doğmuş bebekleri Dimitri, iki yanında da önlerine bakmakta olan Barbara Ann ve Sasha'nın olduğu fotoğrafı. O zaman Doree'nin saçları uzun, dalgalı ve kahverengiydi; rengi ve kıvrımları onun sevdiği gibi doğaldı, bakışlarıysa mahcup ve uysal – Doree'yi olduğu gibi gösteren değil de, onun Doree'yi görmek istediği gibiydi.

O zamandan beri saçlarını kısa kestirmiş, rengini açıtırıp uçlarını sivri sivri yaptırmış ve çok kilo kaybetmişti. Ardından, ikinci ismini kullanır olmuştu: Fleur. Benzer şekilde, eskiden yaşadığı yerden hayli uzaktaki bir kasabada iş bulmuşlardı ona.

Bu seyahati üçüncü kez yapıyordu. İlk ikisinde reddedilmişti. Bir daha reddedilirse denemeyi kesinlikle bırakacaktı. Reddedilmez de görüşmeler bile, bir süre ara verebilirdi gerçi. Uzaklara gidecek falan değildi. İşin aslı, ne yapacağını gerçekten bilemiyordu.

İlk otobüste herhangi bir sorunla karşılaşmadı. Yol boyunca manzarayı seyretti, o kadar. Doğup büyüdüğü yer deniz kenarıydı ve bahar diye bir şey vardı orada, ama burada, sanki neredeyse kıştan yaza doğrudan geçiyordu. Bir ay kadar önce kar vardı ve şimdi, kısa kollu giyecek kadar sıcaktı. Kızlara yayılmış gölcükler gözlerini kamaştırıyor, güneş ışığı çıplak dallara boşanıyordu.

İkinci otobüste sınırları gerilmeye başladı ve elinde olmadan, çevresindekilerden hangi kadının aynı yere gitmekte olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Muhtemelen çoğu kiliseye gidiyor gibi gözükmek için üstüne başına özen göstermiş, bir dolu yalnız kadın vardı otobüste. Yaşlı olanlar, etek ve çorap giyip belli bir tarz şapka takmanın zorunlu olduğu eski tip muhafazakâr kiliselere aitlermiş gibi görünürken, genç olanlar pantolon ceketli

takımların, renkli eşarpların, küpelerin ve kabarık saç modellerinin kabul edildiği, daha iç açıcı cemaatlere bağlı olmalıydılar.

Doree iki kategoriye de uymuyordu. Çalışıyor olduğu bir buçuk yıl boyunca, kendine giyecek tek bir şey almamıştı. İşte üniformasını, dışarıda her yere de kotunu giyyordu. Süslenmek alışkanlığından sıyrılmıştı, eskiden izin yoktu ama artık süslenebilirdi, ne var ki kendi istemiyordu. Mısır rengi saçlarının sivrileri kemikli yüzüne pek yakışmıyordu ya, onun için artık önemli değildi bunlar.

Üçüncü otobüste cam kenarına oturdu ve işaretlerle reklam tabelalarını okuyarak sakinleşmeye çalıştı. Kafasını meşgul etmek için bazı oyunlar uydurmuştu. Mesela gözüne çarpan herhangi bir sözcüğün harflerini alıyor ve onlardan başka kaç sözcük yapabileceğine bakıyordu. Örneğin “Kahvehane”den kahve, hane, ve, ah, vaka, sözcüklerini çıkarabiliyor, “dükkan” sözcüğünün harflerinden de, “kan”, ve –dur bakalım–, hah, “dük” sözcüklerini elde ediyordun. Yol üstünde büyük ilan tabelalarına, şaka oyunları dükkânlarına, araba yedek parçacılarına, hatta satış ilanı için evlerinin damlarına tünemiş balonlara rastlandığından, şehir dışında daha bol sözcük vardı.

Mrs. Sands’e son iki girişiminden söz etmemiştir Doree, büyük bir ihtimalle bu son girişiminden de söz etmeyecekti. Pazartesi öğleden sonraları gördüğü Mrs. Sands devam etmekten bahsedip durmuştu ya, bunun zaman alacağını, acele etmemek gerektiğini de eklemiştir her defasında. Doree’ye iyi idare ettiğini, zamanla gücünü keşfedeceğini söylemişti.

“Biliyorum, bu sözler o kadar çok tekrarlandı ki, artık öldü,” dedi. “Ama gerçeği söylüyorlar.”

Kendi ağzından çıkan kelimeyi –“öldü” kelimesini–

duyunca yüzü kızardı, ama neyse ki özür dilemeye kalkıp daha beter batırmadı.

Doree on altı yaşındayken –yani yedi yıl önce–, okuldan döner dönmez hastaneye, annesini ziyarete giderdi. Annesi sırtından, ciddi ama tehlikeli olmayan bir ameliyat geçirmiş, iyileşme dönemindeydi. Lloyd ise, hastanede hademeydi. Onunla Doree'nin annesinin –Lloyd ondan birkaç yaş genç olmakla birlikte– eski hippilerden olmak gibi ortak bir noktaları vardı ve Lloyd fırsat buldu mu gelir, birlikte katılmış oldukları konserlerden, protesto yürüyüşlerinden, ikisinin de tanıdığı acayip tiplerden, sonunda sere serpe yere serildikleri uyuşturucu partilerinden ve o tip şeylerden konuşurlardı.

Lloyd şakaları ve kendinden emin, güçlü yaklaşımıyla hastalar arasında popüler olmuştu. Tıknaz ve geniş omuzluydu, otoriter havasından dolayı insanlar onu doktor sanırlardı. (Bundan hoşlandığı söylenemezdi – ona kalırsa tıp biliminde çok sahtekârlık vardı, çoğu doktor da gerzekti.) Kızıla çalan hassas bir teni, açık renk saçları ve çekici gözleri vardı.

Doree'yi asansörde öptü ve ona, çölde bir çiçek olduğunu söyledi. Sonra gülüp, kendisi için “Amma da yaratıcısın,” dedi.

“Sen bir şairsin ve bunun farkında değilsin,” diye yanıtladı Doree, iyilik olsun diye.

Bir gece annesi emboli yüzünden aniden öldü. Annesinin Doree'yi yanına alacak bir sürü arkadaşı vardı –zaten bunlardan birinde bir süre kalmıştı–, ancak Doree'nin tercihi, yeni arkadaşı Lloyd oldu. Sonraki doğum gününde hamileydi ve ardından evlendiler. Lloyd'un, daha önce evlenmemişti, ama nerelerde olduğundan haberdar olmadığı en az iki çocuğu vardı. Yapacak bir şey yoktu, çoktan büyümüş olmalıydılar. Yaşlandıkça hayat felsefesi değişti – evliliğe, bağlılığa ve doğum kontrolü

yapmamaya inanıyordu artık. Sonra, birlikte yaşadıkları Sechelt Yarımadası'nı çok kalabalık bulmaya başladı – eski dostları, eski yaşantısı, eski sevgililer... Kısa süre sonra, ülkenin öteki ucunda, ismini haritadan buldukları bir kasabaya taşındılar: Mildway. Kasabanın dışında bir yer kiralayıp yerleştiler. Lloyd bir dondurma fabrikasında iş buldu. Kendilerine bir bahçe yaptılar. Lloyd bahçıvanlıktan anlıyordu, marangozluktan, odun fırınında yemek pişirmekten ve eski arabaların tamirinden anladığı gibi. Sasha doğdu.

* * *

“Tek kelimeyle çok doğal,” dedi Mrs. Sands.

“Öyle mi?” dedi Doree.

Her zaman masanın karşısındaki sırtı dik sandalyeye oturuyordu Doree, yastıklı, çiçek desenli kanepeye değil. Mrs. Sands sandalyesini masanın kenarına yanaştırdı, böylece aralarında bir engel olmadan karşılıklı konuşabiliirdiler.

“Bir şekilde bunu yapacağını tahmin ediyordum,” dedi. “Senin yerinde olsaydım, galiba ben de öyle yapardım.”

Mrs. Sands başlarda böyle konuşmazdı. Bir yıl öncesinde bile, herhangi bir kişinin, herhangi bir canlı varlığın, onun yerinde olabileceği fikrine Doree'nin nasıl tepki göstereceğini bildiğinden, dikkatli davranmıştı. Artık Doree'nin bunu bir şekilde, hatta alçak gönüllü bir şekilde alıp anlamaya çalışacağını biliyordu.

Mrs. Sand diğerlerine benzemiyordu. Enerjik değildi, ince değildi, alımlı değildi. Fazla yaşlı da sayılmazdı. Doree'nin annesi yaşasaydı, tahminen aynı yaşlarda olurdu, ancak hiç de hippilere katılmış bir hali yoktu. Beyaza çalan saçları kısa kesilmişti ve elmacıkkemiğinin üzerinde bir ben vardı. Düz ayakkabılar ve bol pantolonlar gi-

yip çiçekli şapkalar takıyordu. Bu şapkaların tepesindeki süsler çilek ya da turkuvaz renginde olsa bile, giyimine özenmiş bir hava vermiyordu ona – sanki birileri süslenmesi gerektiğini söylemişti de, o da boyun eğmiş ve gidip bu işe yarayacak bir şeyler satın almıştı. O kişisellikten yoksun, cömert ve iyiliksever ciddiyeti, üstündeki elbiselerdeki atak cümbüşü, küstahlığı süzüp yok ediyordu.

“Şey, ilk iki keresinde onu görmedim bile,” dedi Doree. “Odasından çıkmadı.”

“Ama bu kez gördün, ha? Ortaya çıktı, değil mi?”

“Evet, çıktı. Ama dışarıda karşılaşsam onu zor tanırdım.”

“Yaşlanmış mı?”

“Sanırım. Sanırım çok kilo vermiş. Ve o üstündekiler. Üniformaları. Daha önce üstünde hiç öyle şeyler görmemişim.”

“Gözüne başka biri gibi mi göründü?”

“Yo, hayır.” Değişen şeyin ne olduğunu düşünerek üstdudağını ısırды Doree. Karşılaştıklarında öylesine durgundu ki, Doree’nin karşısındaki sandalyeye oturacağını bile bilmiyordu sanki. Doree’nin ilk sözleri “Otursana” olmuştu. Beriki de, “Bir sakıncası yok, değil mi?” diye yanıtlamıştı.

“Sanki bomboş bakıyordu,” dedi Doree, “herhalde ilaç verip uyuşturuyorlar.”

“Onu dengeye getirip ayakta tutacak bir şeyler veriyorlardır belki. Ama ben anlamam bu işlerden, söyleyeyim. Sohbet edebildiniz mi?”

Doree ne cevap vereceğini bilemedi. Aptalca, sıradan birtakım sorular sormuştu ona. Nasıl hissediyordu? (İyi.) İyi besleniyor muydu? (Galiba.) İstedığı zaman yürüyüş yapabileceği bir yer var mıydı? (Evet, ama gözetim altında. Herhalde oraya bir yer denebilirdi. Yaptığına da yürüyüş denebilirdi, herhalde.)

Ona, "Dışarı çıkıp temiz hava almalısın," demişti.

O da yanıt vermişti: "Doğru."

Neredeyse bir arkadaş edindi mi, diye soracaktı. Çocuğuna okulu hakkında sorular sorar gibi. Eğer çocukların okula gidecek yaşa gelmişlerse, onlara soracağı gibi.

"Evet evet," dedi Mrs. Sands, önünde hazır bulunan Kleenex kutusunu hafifçe iteleyerek. Oysa Doree'nin ihtiyacı yoktu; gözleri kupkuruydu. Sorun midesinin dibindeydi. Çıkarıp durması.

Mrs. Sands ona dokunmaması gerektiğini fark edip, öylece bekledi.

Ve Lloyd, sanki Doree'nin dilinin ucunda olanı fark etmiş gibi, bir psikiyatrisin sık sık gelip onunla konuştuğunu söylemişti.

"Ona boşa vakit harcadığını söyledim," demişti Lloyd. "Ne de olsa ikimiz de bunu biliyoruz."

Bunun, eskisi gibi davrandığı yegâne an olduğunu hissetmişti Doree.

Ziyaret boyunca Doree'nin kalbi küt küt atmıştı. Bayılacağını ya da öleceğini sanmıştı. Ona bakmak için, bu zayıf ve gri, ürkek ama soğuk, robot gibi ama yine de dengesiz bir halde olan bu adamı görüş alanına almak böylesi bir çaba harcamasını gerektirmişti işte.

Bunların hiçbirini Mrs. Sands'e anlatmamıştı. Mrs. Sands, nazıkçe, Doree'ye kimden korktuğunu sorabilirdi. Kendisinden mi, yoksa ondan, Lloyd'dan mı?

Oysa *korkmuyordu*.

Sasha bir buçuk yaşına geldiğinde, Barbara Ann doğdu, Barbara Ann iki yaşına geldiğinde de kucaklarında Dimitri vardı. Sasha'nın ismini birlikte vermiş, sonra da anlaşmışlardı: Kız olursa Doree, erkek olursa da Lloyd isim verecek.

Dimitri, kolikli ilk bebekleriydi. Doree yeteri kadar süt almıyor olabileceğini düşünmüştü, ya da sütü besleyici değildi. Ya da çok besleyici... Her durumda, yolunda olmayan bir şeyler vardı. Lloyd La Leche League'den¹ bir kadın bulmuş ve Doree'yle konuşması için getirmişti. Ne yaparsan yap, demişti kadın, ama sakın biberonla mama vereyim deme. Sonra bir daha önünü alamazsın, kısa süre sonra memeyi bırakır.

Doree'nin ona zaten biberonla mama verdiğini bilmiyordu ki kadın. Üstelik bebek bunu tercih ediyor gibiydi hakikaten – meme gördü mü, gittikçe daha fazla söylenir olmuştu. Üç aylık olduğunda, tamamen biberondan besleniyordu ve bunu Lloyd'dan gizlemenin bir yolu yoktu artık. Ona sütünün gelmediğini söyledi, bu nedenle mamaya başlamak zorunda kalmıştı. Lloyd, feveran içinde, bir damlacık süt elde etmek için bir bu memeyi bir diğerini sıkıyordu. Onu yalancılıkla suçladı. Kavga ettiler. Doree'ye, annesi gibi orospunun teki olduğunu söyledi.

O hippilerin hepsi orospudur zaten, dedi.

Kısa süre sonra barıştılar. Ama Dimitri huysuzlandı mı, soğuk aldı mı, ya da, örneğin Sasha'nın tavşanından korktu mu veya abisi ile ablasının yürüdüğü yaşta, adım atarken sandalyelere tutundu mu, emzirmedeki hatalar hatırlanıyordu.

Doree, Mrs. Sands'in ofisine ilk gittiğinde, oradaki kadınlardan biri ona bir kitapçık vermişti. Ön kapağında altın yaldızlı bir haç işareti vardı ve yine altın yaldız ve pembe renkli harflerle, "Kaybınız dayanılmayacak kadar acı verdiğinde..." yazılıydı. İçinde pastel renklerde bir İsa

1. Emzirme konusunda kâr amacı gütmeyen bilgi verip destek sağlayan, uluslararası bir organizasyon. (Ç.N.)

resmi ve Doree'nin okuyamadığı çok ufak harflerle basılmış başka yazılar vardı.

Masanın önündeki sandalyesinde, hâlâ o kitapçığı sıkı sıkıya tutar bir halde titremeye başladı Doree. Mrs. Sands, onu elinden çekip almak zorunda kaldı.

“Bunu sana biri mi verdi,” diye sordu Mrs. Sands.

Doree, “O,” dedi ve başıyla kapıyı işaret etti.

“İstemiyor musun?”

“Kötü durumda mısın, seni kazanmaya çalışıyorlar,” dedi Doree, sonra bunun annesinin sözleri olduğunu fark etti; birtakım kadınlar benzer mesajlarla hastanede onları ziyaret ettiklerinde, Doree'ye böyle söylemişti. “Dizlerinin üstüne çökünce her şeyin hallolacağını sanıyorlar.”

Mrs. Sands iç çekti.

“Şey,” dedi, “o kadar basit değil tabii.”

“Mümkün de değil.”

“Belki değildir.”

O günler, Lloyd hakkında konuşmamışlardı. Doree, yapabilirse asla aklına getirmiyordu onu, aksi takdirde sadece doğanın korkunç bir kusuru olarak bakıyordu ona.

“O yazılanlara inanıyor olsam bile,” dedi kitapçığı kastederek, “sadece onun...” O tür bir inancın elverişli olacağını, çünkü bu sayede Lloyd'u cehennemde yanarken, ya da benzer bir durumda düşünebileceğini söylemek istedi, ancak devam edemedi, çünkü bunları konuşmak çok aptalcaydı. Çünkü o her zamanki engel peyda olmuştu; sanki bir çekiçle midesine vuruluyordu.

* * *

Lloyd çocuklarının evde eğitim almaları gerektiğini düşünüyordu. Dinî meseleler yüzünden değil –dinozorlardı, mağara adamlarıydı, maymunlardı, topuna karşı olduğundan değil–, ama onların ebeveynlerine yakın ol-

maları gerektiğini, hayata bir anda atılmalarını değil de, yavaş yavaş, dikkatle tanıştırmaları gerektiğini düşündüğü için. “Bir anda onların benim çocuklarım olduğunu düşünür oldum. Demek istediğim bizim çocuklarımız, Eğitim Bakanlığı’nın değil.”

Doree bu işin üstesinden gelebileceğini sanmıyordu, ancak Eğitim Bakanlığı’nın bu amaçla kılavuzlar ve ders programları hazırladığını ve bunları mahallesindeki okuldan temin edebileceğini öğrendi. Sasha kendi kendine okumayı sökmüş, parlak bir çocuktü, diğer ikisiyse bir şeyler öğrenmek için henüz küçüktüler zaten. Akşamları ve hafta sonları, Lloyd, Sasha’ya coğrafya, güneş sistemi, hayvanların kış uykusu ve arabaların nasıl çalıştığı hakkında eğitim veriyor, her bir konuyu gelen sorulara göre açıyordu. Kısa süre sonra Sasha okulların ders programının ilerisine geçmişti, ancak yine de, Doree yetkilileri tatmin etmek için ders programlarını alıp takip ediyor ve Sasha’ya ödevlerini zamanında yaptırıyordu.

Aynı semtte, evde eğitim veren bir kadın daha vardı. Adı Maggie idi ve bir mini kamyoneti vardı. Lloyd işe gitmek için arabayı almak zorundaydı, üstelik Doree araba kullanmayı öğrenememişti, bu nedenle Maggie, bitirilen ödevleri teslim edip yenilerini almak üzere haftada bir okula giderken onu da almayı teklif ettiğinde, çok sevinmişti. Doğal olarak çocukları da yanlarında götürüyorlardı. Maggie’nin iki oğlu vardı. Büyük olanın öyle alerjik bir bünyesi vardı ki, onun yediği içtiği her şeye dikkat etmek zorundaydı kadın – ona evde eğitim vermesinin nedeni buydu. Sonrasında, küçüğüne de evde eğitim verebileceğini düşündü. Nitekim abisiyle birlikte olmak istiyordu, hem zaten astımlıydı.

Kendi sağlıklı üç çocuğuyla karşılaştığında, nasıl da şükran duymuştu Doree. Lloyd’a göre nedeni Doree’nin üçünü de henüz gençken doğurmasıydı, oysa Maggie,

menopozun kıyısına gelene kadar beklemişti. Yaşı konusunda abartıyordu Lloyd, ama Maggie'nin beklediği doğruydü. Maggie gözlükçüydü. Kocasıyla uzun süredir birlikte yaşıyorlardı, ama Maggie işi bırakıp birlikte şehir dışında ev alana kadar bir aile olmamışlardı.

Maggie'nin ak düşmüş saçları kısa kesilmişti. Uzun boylu, göğüsleri düz, neşeli ve önyargılı biriydi. Lloyd ona Lezoş derdi. Arkasından tabii. Onunla telefonda şakalaşır ama ahizeyi Doree'ye uzatırken ağız kısmını kapatıp, "Lezoş," derdi. Doree'nin buna takıldığı yoktu – ne de olsa birçok kadına Lezoş derdi Lloyd. Ancak şakalaşmaları Maggie'nin fazla samimi bulmasından, bir saldırı gibi algılamasından ya da en azından vakit kaybı olarak görmesinden endişe ediyordu.

"Bizim hanımefendiyle konuşmak istiyorsun ha? Tamamdır! Hemen çağırıyorum. Çamaşır yıkama tahtasının başında meşgul kendisi. İşte böyle, köle gibi çalıştırırım ben. Sana anlatmadı mı?"

Doree ve Maggie, okuldan kâğıtları aldıktan sonra, birlikte yiyecek alışverişi yapmayı âdet haline getirdiler. Sonraları, bazen birlikte Tim Hortons'dan paket kahve alıp çocukları Riverside Parkı'na götürürlerdi. Onlar birlikte bir bankta otururlarken, Sasha ve Maggie'nin oğulları etrafta koşturur ya da zımbırtılara tırmanır, Barbara Ann bir salıncağa tüner, Dimitri de kum havuzunda oynardı. Ya da hava soğuksa kamyonette kalırlardı. Genellikle çocuklardan ya da pişirdikleri yemeklerden konuşurlardı, ama Doree, Maggie'nin gözlük uzmanı olmadan evvel nasıl Avrupa'yı dolaştığını öğrenmişti, Maggie de aynı şekilde, Doree'nin evlenmeden evvel nasıl bir hayat sürdüğünü. Sonra başta ne kadar kolay hamile kaldığını, ama artık o kadar kolay olmadığını da öğrendi, bunun

da Lloyd'u nasıl şüphelendirdiğini, nasıl –gizli gizli kullandığını düşünerek– Doree'nin çekmecelerini karıştırıp doğum kontrol hapı aramaya sürüklendiğini de.

“Peki, kullanıyor musun?” diye sordu Maggie.

Doree şoke oldu. Böyle bir şeye asla yeltenmeyeceğini söyledi.

“Demek istediğim, ona söylemeden yapmanın korkunç bir şey olduğunu düşünürüm. Zaten onları arayaarak dalga geçiyor aslında, şaka niyetine yapıyor.”

“Ha,” dedi Maggie.

Bir keresinde sormuştu Maggie: “Her şey yolunda mı? Yani evliliğini kastediyorum? Mutlu musun?”

Doree duraksamadan evet demişti. Sonrasında sözlerine daha dikkat eder oldu. Bazı şeylere alıştığını ve bunu başkalarının anlamakta zorlanacağını görmüştü. Lloyd'un kendine has bir bakış açısı vardı; böyle biriydi o. Daha onunla ilk tanıştığı zamanlarda, yani hastaneyken de böyleydi. Mesela başhemşire soğuk bir kadın olduğu için, ismi Mrs. Mitchell'ı kullanmaz, “midye mikrobi” derdi ona. Öyle hızlı söylerdi ki bunu, zar zor çıkarırdın. Hemşirenin gözdeleri olduğunu düşünürdü ve tabii ki Lloyd onların arasında değildi. Şimdi de dondurma fabrikasında nefret ettiği biri vardı, Domalak Louie diye çağırdığı biri. Doree adamın asıl ismini bilmiyordu. Ama en azından, Lloyd'u sadece kadınların tahrik etmediğini kanıtlıyordu bu.

Doree, bu insanların Lloyd'un düşündüğü kadar kötü olmadığından emindi, ancak ona karşı gelmenin bir faydası yoktu. Belki de erkeklerin düşmanları olmak zorundaydı, aynı dalga geçmek zorunda olmaları gibi. Bazen de düşman edinmesiyle dalga geçerdi Lloyd, kendisine güldüğü zamanlarda olduğu gibi. Kimi zamanlar Doree'nin de bu gülmelere katılmasına izin verirdi, başlatan kişi olmadığı müddetçe.

Eleştirmen Leah Hager Cohen şöyle diyor: "Öykülerini okurken, 'Munro benim aklımdan geçenleri nasıl bilebilir?' diye düşünüyorum. Aslında Munro'nun yaptığı, büyük bir alçakgönüllülikle bir duyguyu paylaşmak, sizi bir başka dünyaya çekmek, bir başkasının ritmiyle size soluk aldirmek, bir başkasının gördüklerini kendiniz görüymüş duygusunu yaşatmak."

Bazı Kadınlar'daki bütün öyküler, eleştirmeni haklı çıkaracak. Munro'nun kadın kahramanlarına yaşattığı olaylara ve duygulara yabancı olmadığını anlayacak okur. Bu kahramanların en çarpıcı ortak noktası, kendilerine dayatılan davranış kalıplarını, yerleşik düzenleri, koşullanmaları reddetmeleri. Öykü karakterlerini çizerken onların okura hoş görünmeleri, kendilerini okura beğendirmeleri için özel bir çaba göstermiyor Alice Munro; olayları en tarafsız biçimde aktarıyor ama bu, okuduklarınızı yüreğinizin en derininde hissetmenize engel değil.

#kadınyazını #baskacıtoplum #ataerki #dayatma #başkaldırı
#kadınözgürleşmesi #ailesorunları #erginleşmek #hesaplaşmak

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [v](#) canyayinlari

Öykü

ISBN-178-170-07-2030-6

9 789750 735158